

**Interview with Mr. Shinya AOKI, Director of Japan
Information Service**

Wachira Rotruai*

Institute of East Asian Studies, Thammasat University

Abstract

This is a report on an interview with Mr. Shinya Aoki, Counselor and Director of Japan Information Service, at the Embassy of Japan in Thailand. The interview was conducted on 22nd of July, 2010 when the staff of the Institute of East Asian Studies at Thammasat University paid a visit to Mr. Aoki at his office. The report provides an in-depth look at Mr. Aoki's personal history, his way of thinking, and his ideas about how to promote the relationship between Thailand and Japan. Some comments on the "Thai people" in contemporary Thai society are also offered. It is our great honor to be allowed to publish this interview in our journal.

บทสัมภาษณ์คุณชินยะ อาโอบิ ผู้อำนวยการสำนักข่าวสารญี่ปุ่น

วชิระ รัตรวัย

สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

บทคัดย่อ

บทความนี้เป็นบทสัมภาษณ์ คุณชินยะ อาโอบิ ผู้อำนวยการสำนักข่าวสารญี่ปุ่น สถานทูตญี่ปุ่นประจำประเทศไทย เมื่อครั้งที่คณะบุคคลของสถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษาได้เข้าเยี่ยมคารวะและขอเจ้าสัมภาษณ์ท่าน ณ สถานเอกอัครราชทูตญี่ปุ่นประจำประเทศไทย เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2553 บทสัมภาษณ์นี้นอกจากจะเจาะลึกประวัติชีวิตของท่านผู้อำนวยการทำให้เราได้มีโอกาสรู้จักกับท่านได้ดียิ่งขึ้นแล้ว ยังได้ทราบถึงแนวคิดในการทำงาน มุมมองและทัศนคติของคนญี่ปุ่นที่มีต่อคนไทย รวมถึงแนวทางการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับญี่ปุ่นด้วย วารสารญี่ปุ่นศึกษามีความภูมิใจอย่างยิ่งที่ได้รับเกียรติจากคุณชินยะ อาโอบิ ที่อนุญาตให้เรานำบทสัมภาษณ์นี้มาเผยแพร่ในวารสารฉบับนี้

---

*Corresponding author e-mail: xwachirax@gmail.com

ก่อนเริ่มบทสัมภาษณ์ขออนุญาตแนะนำกิจกรรมของสำนักข่าวสารญี่ปุ่นให้รู้จักกันก่อน

สำนักข่าวสารญี่ปุ่น (Japan Information Service) แห่งสถานเอกอัครราชทูตญี่ปุ่นประจำประเทศไทย เป็นหน่วยงานที่แนะนำข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับประเทศญี่ปุ่นมีกิจกรรมหลักๆ ดังนี้

1) กิจกรรมการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม

โดยร่วมมือกับเจแปนฟาวน์เดชั่น กรุงเทพฯ ในการจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่วัฒนธรรมญี่ปุ่น และให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมขององค์กรต่างๆ

2) กิจกรรมการประชาสัมพันธ์

เผยแพร่นโยบายการต่างประเทศญี่ปุ่นและกิจกรรมของสถานเอกอัครราชทูตญี่ปุ่นประจำประเทศไทย เช่น ออกข่าวประชาสัมพันธ์ (Press Release) ให้ข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับญี่ปุ่น (Inquiry Service) ออกวารสาร “จากญี่ปุ่น” (ฉบับภาษาไทย) ทุก 3-4 เดือน ให้ชมวีดิทัศน์ (Video) ประชาสัมพันธ์ประเทศญี่ปุ่น แจกเอกสารและนิตยสารประชาสัมพันธ์ประเทศญี่ปุ่น ทั้งฉบับภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ฯลฯ

3) กิจกรรมด้านการศึกษา

ส่งเสริมการศึกษาต่อที่ประเทศญี่ปุ่น เช่น คัดเลือกผู้รับทุนการศึกษาของรัฐบาลญี่ปุ่น จัดนิทรรศการศึกษาคู่ญี่ปุ่นทั้งในกรุงเทพมหานครและภูมิภาค ให้ความช่วยเหลือแก่สมาคมนักเรียนเก่าญี่ปุ่น จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ด้านสังคมศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย

4.) กิจกรรมโครงการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมเยาวชนเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในวันที่ 21

เนื่องในวาระครบรอบ 120 ปี ความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างประเทศไทยกับประเทศญี่ปุ่น ในเดือนเมษายน 2551 ได้มีการนำคณะนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายของไทย จำนวน 80 คน ไปเยือนในแต่ละภูมิภาคของญี่ปุ่น เพื่อให้ได้มีโอกาสเรียนรู้และเข้าใจชาว

ญี่ปุ่น รวมทั้งสังคมของประเทศญี่ปุ่นอย่างลึกซึ้งเพื่อการไปเยือนในแต่ละภูมิภาคของญี่ปุ่น อันจะเป็นโอกาสให้ได้เรียนรู้และเข้าใจชาวญี่ปุ่น รวมทั้งสังคมของประเทศญี่ปุ่นอย่างลึกซึ้ง

ประเด็นคำถามและคำตอบในการสัมภาษณ์มีดังนี้

Q1: ก่อนอื่นขอให้ท่านช่วยเล่าประวัติของท่านให้เราฟัง

ชินยะ อาโอกิ: ผมเกิดและเติบโตที่ญี่ปุ่น ครอบครัวผมมีพ่อแม่และพี่สาวอีกหนึ่งคนซึ่งมีอายุห่างกัน 10 ปี ต่อมาครอบครัวของผมได้ย้ายไปอยู่ที่เมืองฮาร์บินในมณฑลเฮย์หลงเจียงประเทศจีน เมืองนี้สร้างโดยชาวรัสเซีย จึงมีบรรยากาศแบบยุโรป ในสมัยนั้นความเป็นอยู่ในเมืองฮาร์บินมีความสะดวกสบายมาก จนกระทั่งในช่วงสงครามโลกครั้งที่สอง เมื่อญี่ปุ่นแพ้สงคราม เราก็ได้รับความช่วยเหลือจนสามารถส่งแม่และพี่สาวกลับประเทศญี่ปุ่นได้ ตอนเรียนมัธยมปลายผมมุ่งหวังที่จะเรียนสายแพทยศาสตร์เพราะต้องการจะช่วยเหลือคน แต่สอบเข้าไม่ได้จึงเปลี่ยนมาเรียนบัญชีและเศรษฐศาสตร์ และเริ่มสนใจที่จะเรียนภาษาไทย ผมได้พบกับอาจารย์ที่มีชื่อเสียงหลายท่าน เช่น อาจารย์โทรุ ยาโนะ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านรัฐศาสตร์ และอาจารย์โยเนโอะ อิชิอิ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านประวัติศาสตร์และไทยศึกษา ซึ่งท่านอยู่ที่สถาบันเอเชียอาคเนย์ มหาวิทยาลัยเกียวโตและสอนวิชาการต่างประเทศ ในตอนนั้นไม่ค่อยมีคนญี่ปุ่นที่สนใจในภูมิภาคเอเชียมากนัก ส่วนใหญ่จะสนใจภาษาทางฝั่งยุโรป เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ภาษาเยอรมัน เป็นต้น แต่ครอบครัวผมสอนให้เห็นความสำคัญของเอเชีย ให้ผมเรียนรู้และเข้าใจคนเอเชีย เพราะคนญี่ปุ่นไม่ค่อยรู้จักคนเอเชีย และสนับสนุนให้เรียนภาษาจีนทั้งๆ ที่ขณะนั้นประเทศญี่ปุ่นยังไม่มีความสัมพันธ์กับประเทศจีน ด้วยเหตุนี้ผมจึงเริ่มสนใจภูมิภาคเอเชียและความสัมพันธ์ระหว่างญี่ปุ่นกับภูมิภาคเอเชีย แต่

ผมตัดสินใจเลือกเรียนภาษาไทย ซึ่งเพื่อนๆ ที่เรียนในมหาวิทยาลัยด้วยกันตอนนั้นไม่ค่อยมีใครสนใจที่จะเรียนภาษาไทย ความจริงผมเองก็ไม่ค่อยมั่นใจว่าคิดถูกหรือเปล่า แต่ตอนนี้คิดว่า โชคดีมากที่เลือกเรียนภาษาไทยในตอนนั้น

หลังจากสำเร็จการศึกษา ผมตั้งใจจะเป็นอาจารย์สอนหนังสือแต่กลับได้มาทำงานที่กระทรวงการต่างประเทศ และมาประจำที่ประเทศไทยครั้งแรกเป็นเวลา 5 ปี จากนั้นก็ย้ายไปประจำอยู่ที่ประเทศสหรัฐอเมริกาและกลับไปโตเกียวทำงานที่สถาบันพัฒนาเศรษฐกิจศาสตร์ ต่อมาได้ไปทำงานที่สำนักงานความร่วมมือทางเศรษฐกิจเอเชีย-แปซิฟิก (เอเปก) ในสิงคโปร์เป็นเวลา 3 ปี ทำให้ได้มีโอกาสทำงานร่วมกับชาวต่างชาตินานาประเทศ นับเป็นประสบการณ์ที่ดีมาก แล้วผมก็ย้ายมาประจำที่กรุงเทพฯ เป็นครั้งที่ 2 โดยรับผิดชอบงานด้านการเมืองภายในประเทศเป็นเวลาประมาณ 4 ปี และกลับไปทำงานเกี่ยวกับเป็นผู้สื่อข่าวต่างประเทศที่โตเกียวอีก 3 ปี และครั้งนี้เป็นครั้งที่ 3 ที่ได้กลับมาประจำที่เมืองไทยโดยรับผิดชอบในตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักข่าวสารญี่ปุ่น

Q2: ก่อนมาเมืองไทย คิดว่าเมืองไทยแตกต่างจากญี่ปุ่นไหม และประทับใจอะไรในเมืองไทยบ้าง
ชินยะ อาโอกิ: ก่อนมาทำงานที่เมืองไทย ผมเคยมาเที่ยวเมืองไทยในช่วงที่เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยโอซาก้า ตอนนั้นสนใจเรื่องผู้อพยพเลยไปดูค่ายผู้อพยพที่หนองคาย และตอนที่มาทำงานที่เมืองไทยครั้งแรก ผมได้สอบเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สาขาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ซึ่งข้อสอบวิชาเศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศเป็นข้อสอบอัตนัยต้องเขียนเป็นภาษาไทย และคำถามก็ยากมาก ภาษาไทยไม่มีเครื่องหมายจบบประโยคถ้าเขียนผิดจะทำให้

คุณชินยะ อาโอกิ ผู้อำนวยการสำนักข่าวสารญี่ปุ่น

ความหมายผิดไปอาจารย์ท่านเลยอนุญาตให้เขียนตอบเป็นภาษาอังกฤษได้ ตอนเรียนอยู่ที่จุฬาฯ ผมได้อาศัยอยู่กับครอบครัวคนไทยที่บ้านราชวัตร โดยมีรุ่นพี่ชาวญี่ปุ่นที่เคยอยู่บ้านราชวัตรแนะนำมา บ้านราชวัตรเป็นบ้านแบบไทย ใช้ชีวิตแบบไทยดั้งเดิม เป็นครอบครัวใหญ่ สำหรับผมที่นั่นถือเป็นโรงเรียนที่ดีมากสำหรับศึกษาวัฒนธรรมของคนไทย ตอนแรกผมเข้าใจว่าวิถีชีวิตของคนไทยกับคนญี่ปุ่นไม่เหมือนกัน แต่พออยู่ไปนานๆ ก็มีเพื่อนคนไทยมากขึ้นและพูดภาษาไทยกันตลอด ตอนย้ายไปอยู่อเมริกายังรู้สึกว่าคุณเองเป็นคนไทยแล้ว รู้สึกชีวิตที่อเมริกาลำบากต้องทำอะไรด้วยตัวเองทุกอย่าง แต่อยู่เมืองไทยสบายทำอะไรก็มีคนช่วยกัน ทุกวันนี้ก็ยังนับถือว่าเป็นญาติกัน เป็นครอบครัวเดียวกัน

คุณชินยะ อาโอกิกับครอบครัวที่เมืองไทย

Q: ทราบมาว่าท่านเคยบวชเป็นพระในประเทศไทย ด้วย ท่านได้ประสบการณ์อะไรบ้างจากการบวช

ชินยะ อาโอกิ: ครับ ผมสนใจพุทธศาสนาและอยากเรียนรู้วัฒนธรรมไทย ผมคิดว่าหากจะเข้าใจวัฒนธรรมไทยหรือคนไทย ต้องศึกษาพุทธศาสนา จึงขอลางานบวช 2 อาทิตย์เมื่อประมาณปลายเดือนพฤศจิกายน ถึงต้นเดือนธันวาคม ปี 2551 ผมเลือกไปบวชที่วัดบวรนิเวศเพราะอาจารย์เนโอะ อิชิติ ท่านเคยบวชที่นี่ และ ยังเป็นวัดที่มีสมเด็จพระสังฆราชทรงประทับอยู่ด้วย เนื่องจากวัดบวรนิเวศเป็นวัดสายธรรมยุติจึงเข้มงวดมาก เวลาบวชต้องท่องขานนาคด้วยภาษาบาลี ประมาณ 2 หน้า ถ้าท่องไม่ได้จะไม่ยอมให้บวชแต่ผมก็ทำสำเร็จ เมื่อบวชเป็นพระจำพรรษาอยู่ที่วัดบวรนิเวศทุกวันต้องติดตามพระอาจารย์ไปบิณฑบาตบริเวณอนุสาวรีย์ประชาธิปไตยและต้องสวดมนต์ทุกเช้า ที่วัดบวรนิเวศมีศูนย์ปฏิบัติธรรมที่มีนบุรีและมีการสอนทำสมาธิ พุทธศาสนานั้นลึกซึ้งและเข้าใจยากมาก ผมเข้าใจว่าพุทธศาสนาสอนให้เราใช้ชีวิตตรงกันข้ามกับความจริง เพราะพุทธศาสนาสอนให้ไม่ยึดติดกับทรัพย์สิน ฐานะต่างๆ มีได้แค่ผ้าผืนเดียว แต่ในชีวิต

จริง คนเรานั้นมีความอยากต่างๆ ไม่สิ้นสุด การให้ละทิ้งความอยากนั้นจึงเป็นสิ่งที่ตรงข้ามกับความ ต้องการของมนุษย์ พุทธศาสนายังสอนให้เราใจเย็น อีกด้วย ปกติคนเราพยายามทำงานเพื่อแสวงหาอำนาจ และทรัพย์สิน แต่ถ้าเราจะทำงานเพื่อสิ่งต่างๆ เหล่านั้น เราจะมีความสุขแท้จริงหรือไม่ ผมยังศึกษาพุทธศาสนา ไม่ลึกซึ้ง แต่ก็เข้าใจว่าความสุขของคนเรานั้นอยู่ที่จิตใจ ต้องรู้จักแบ่งปันให้ผู้คนรอบข้าง เช่น พ่อ แม่ แฟน ลูก หรือ คนทั่วไปให้มีความสุขด้วยกัน เมื่อนั้นสังคม ก็จะมีความสุข ความสุขต้องเริ่มที่ตัวเราก่อน ระหว่างที่ผมบวชที่วัดบวรนิเวศผมมีความสุขมากและสิ่งที่ประทับใจผมมากคือวันสุดท้ายที่บวช ผมนิมิตเห็นภาพของพระพุทธเจ้า แม้จะสึกออกมาแล้วทุกวันนี้ ผมก็ยังปฏิบัติธรรมอยู่

คนญี่ปุ่นที่นับถือศาสนาจริงจังมีไม่มาก ชีวิตคนทั่วไปโดยปกติก็ไม่ค่อยเกี่ยวข้องกับศาสนา แต่ศาสนาก็นับว่ามีอิทธิพลมากต่อแนวทางในการประพฤติตน คนไทยและคนญี่ปุ่นมีความเข้าใจกันและมีความสัมพันธ์อันดีต่อกันก็เนื่องมาจากอิทธิพลของศาสนา

คุณชินยะ อาโอกิขณะบวชเป็นพระภิกษุที่วัดบวรนิเวศ

Q4: ปัจจุบันชีวิตครอบครัวเป็นอย่างไรบ้าง

ชินยะ อาโอกิ: ผมแต่งงานแล้ว มีลูก 3 คนเป็นชาย 1 หญิง 2 ตอนนี้อยู่ทุกคนเข้ามหาวิทยาลัยแล้ว ผมกับภรรยาพบกันที่เมืองไทยตอนนั้นภรรยาผมเป็นอาสาสมัครสอนภาษาญี่ปุ่นที่มหาวิทยาลัยขอนแก่น หลังจากแต่งงานก็ย้ายไปอยู่อเมริกาและอีกหลายๆ ประเทศ แต่ลูกๆ บอกว่าชอบเมืองไทยที่สุดเพราะคนไทยใจดี ทั้งแม่บ้าน คนขับรถ รู้สึกว่าคนไทยกับคนญี่ปุ่นมีลักษณะนิสัยคล้ายคลึงกัน

Q5: อยากทราบมุมมองของท่านเกี่ยวกับการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างญี่ปุ่นกับไทย

ชินยะ อาโอกิ: ปัจจุบันความสัมพันธ์ไทยกับญี่ปุ่นแน่นแฟ้นขึ้นมากเมื่อเปรียบเทียบกับเมื่อ 30 ปีก่อน ราวปี ค.ศ. 1974 นายกรัฐมนตรี คาซูเอ ทานากะ เดินทางมาเอเชียและเมืองไทย ตอนนั้นมีการต่อต้านสินค้าญี่ปุ่นอย่างหนักจากนักศึกษามหาวิทยาลัย เมืองไทยยังไม่ค่อยเป็นที่รู้จักของชาวญี่ปุ่นเท่าไรนัก แต่ปัจจุบันคนญี่ปุ่นนิยมเรียนภาษาไทย ชอบทานอาหารไทยต่างจากเมื่อ

30 ปีก่อนมาก ตอนที่ผมมาอยู่เมืองไทยครั้งที่ 2 เมื่อ 8 ปีก่อน คนญี่ปุ่นมาขึ้นทะเบียนที่สถานทูต 26,000 คน ซึ่งความจริงอาจจะมีคนญี่ปุ่นสูงถึง 4-50,000 คน ปัจจุบันมีคนญี่ปุ่นมาขึ้นทะเบียนราว 47,000 คน ซึ่งก็คาดการณ์ได้ว่าน่าจะมีคนญี่ปุ่นอยู่ในเมืองไทยจริงราว 8-90,000 คน ส่วนใหญ่จะเป็นนักท่องเที่ยว การที่ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับญี่ปุ่นแน่นแฟ้นมากยิ่งขึ้นนั้นเพราะมีปัจจัยหลายอย่าง เช่น ความช่วยเหลือทางด้านเศรษฐกิจ

ญี่ปุ่นกับไทยมีลักษณะคล้ายคลึงกันหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นการที่มีพระมหากษัตริย์เป็นศูนย์รวมใจของประเทศเหมือนกัน ในสมัยรัชกาลที่ 5 ของไทยซึ่งตรงกับรัชสมัยเมจิของญี่ปุ่น สมัยนั้นสถานการณบ้านเมืองอยู่ในสภาวะเดียวกันคือมีการรุกรานเพื่อล่าอาณานิคมจากประเทศตะวันตก แต่ในภูมิภาคนี้มีเพียงแต่ประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่นเท่านั้นที่ไม่ตกเป็นเมืองขึ้นของต่างชาติ ในด้านศาสนาทั้งสองประเทศต่างก็มีพุทธศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ นิสัยใจคอของคนญี่ปุ่นก็คล้ายคนไทยคือ มีความเกรงใจ ทำให้คนไทย

กับคนญี่ปุ่นเข้ากันได้ง่าย เช่น ในโครงการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมเยาวชน มีประเทศในกลุ่มอาเซียนเข้าร่วมประมาณ 10 ประเทศอยู่บนเรือลำเดียวกันประมาณ 1 เดือน สังเกตเห็นว่าเยาวชนไทยกับเยาวชนญี่ปุ่นจะสนิทกันได้เร็วกว่าเยาวชนชาติอื่นๆ

สังคมญี่ปุ่นกับสังคมไทยต่างก็กำลังเผชิญปัญหาทางเศรษฐกิจระยะยาว คนญี่ปุ่นต้องการทำงานร่วมกับคนไทย และคิดว่าสังคมคนไทยก็ยอมรับคนญี่ปุ่นได้เช่นกัน ปัจจุบันมีบริษัทต่างๆ ของญี่ปุ่นเข้ามาลงทุนในเมืองไทยเป็นจำนวนมาก เพราะเห็นความสำคัญของเมืองไทยและคิดว่าอนาคตข้างหน้าก็ยังคงเป็นเช่นนี้ ญี่ปุ่นมีความสัมพันธ์กับนานาประเทศไม่ว่าจะเป็นสหรัฐอเมริกา จีน เกาหลี หรืออาเซียนเพราะทุกประเทศมีความสำคัญกับญี่ปุ่น แต่ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความสำคัญมากเป็นพิเศษในมุมมองของญี่ปุ่น

การส่งเสริมด้านวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่สำคัญมาก ปัจจุบันประเทศไทยมีรายได้ทางเศรษฐกิจลดลง อำนาจการต่อรองก็ลดลง เช่นเดียวกับประเทศมหาอำนาจอื่นๆ อย่าง อังกฤษ ฝรั่งเศส ที่สมัยก่อนมีทรัพย์สิน มีประเทศที่อยู่ในอาณานิคมมาก แต่ปัจจุบันก็ได้ปล่อยให้ประเทศในอาณานิคมเป็นอิสระมากขึ้นทำให้ภาพพจน์ดีขึ้น สิ่งหนึ่งที่ทำให้ภาพพจน์ของประเทศคือวัฒนธรรม ญี่ปุ่นมีวัฒนธรรมน่าสนใจ และถ้าทั้งประเทศที่พัฒนาแล้วและประเทศที่กำลังพัฒนามาร่วมมือกันพัฒนาทางด้านวัฒนธรรมจะทำให้ต่างฝ่ายต่างมีความสุข ปัจจุบันคนญี่ปุ่นสนใจอาหารไทย วัฒนธรรมไทย ซึ่งเป็นสิ่งที่ดีหากได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กันเพื่อพัฒนาไปด้วยกัน สำนักข่าวสารญี่ปุ่นอยากสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม รวมไปถึงแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ เช่น ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหาเศรษฐกิจ และญี่ปุ่นยินดีที่จะถ่ายทอดประสบการณ์ในเรื่องต่างๆ ให้กับไทย

อีกเรื่องที่เห็นว่าเป็นเรื่องสำคัญคือ การใช้ภาษา การใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารกันระหว่างคนไทยกับ

คนญี่ปุ่นอาจจะทำให้ความหมายที่ต้องการสื่อถูกจำกัด เพราะต้องแปลผ่านภาษาอังกฤษ ถ้าคนไทยเรียนภาษาญี่ปุ่นและคนญี่ปุ่นเรียนภาษาไทยก็จะสามารถสื่อสารกันได้เข้าใจมากขึ้นโดยไม่ต้องใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลาง ฉะนั้นผมคิดว่าควรส่งเสริมให้มีการเรียนภาษาของกันและกันเพราะจะทำให้เข้าใจจิตใจกันลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น

Q6: เหตุการณ์สินามิ เหตุความรุนแรงทางการเมือง มีผลกระทบต่อคนญี่ปุ่นที่มาท่องเที่ยวหรือทำการค้าหรือไม่

ชินยะ อาโอกิ: คนญี่ปุ่นก็ติดตามสถานการณ์ต่างๆ ในเมืองไทยผ่านสื่อต่างๆ เหตุการณ์ที่ผ่านมามีผลทำให้นักท่องเที่ยวมีจำนวนลดลงไป ภาพพจน์ของเมืองไทยก็อาจเสียไปบ้าง แต่ในด้านการค้าการลงทุน เมืองไทยยังมีความสำคัญไม่เฉพาะกับบริษัทขนาดใหญ่ บริษัทขนาดกลางและขนาดเล็ก หรือ SMEs ก็ยังต้องการมาลงทุนในเมืองไทย เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนั้นจึงไม่น่าจะมีผลต่อการลงทุนด้านอุตสาหกรรมการผลิตต่างๆ ของชาวญี่ปุ่นเท่าไรนัก

Q7: ภาพความเป็นคนใจดีของคนไทยเปลี่ยนไปหรือไม่หลังจากเหตุความรุนแรงทางการเมืองในประเทศไทย

ชินยะ อาโอกิ: มีอาจารย์ที่มีชื่อเสียงชาวญี่ปุ่นท่านหนึ่งได้เขียนหนังสือเกี่ยวกับประเทศไทยเปรียบเทียบกับเมื่อ 30 ปีก่อน เขาบอกว่า คนไทยกับคนญี่ปุ่นเปลี่ยนแปลงไปมาก เมืองไทยที่เคยได้ชื่อว่า “สยามเมืองยิ้ม” ปัจจุบันเป็นเมืองไทยที่พัฒนาแล้ว เมื่อก่อนคนไทยไม่ถือร่วม ถ้าฝนตกก็จะนั่งจิบกาแฟรองจนกว่าฝนจะหยุด แต่ยุคนี้คนไทยทำงานบริษัท ฝนตกก็ต้องรีบไป ตอนนี้นักคนไทยมีวิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปจนอาจลืมยิ้มไปบ้าง แต่ผมก็ยังเชื่อว่าจิตวิญญาณของคนไทยไม่ได้เปลี่ยนแปลง คนไทยยังเป็นคนใจดี แต่เมื่ออยู่ในสภาพแวดล้อมที่ต้องแข่งขันทางเศรษฐกิจก็ต้องต่อสู้ แต่พุทธศาสนามีส่วน

ช่วยให้สังคมไทยไม่เปลี่ยนแปลงไปมาก ผมหวังว่าคนไทยจะไม่ลืมยิ้ม ใครที่ได้มาอยู่เมืองไทยจะรู้ว่าอยู่เมืองไทยสบายและคนไทยน่ารัก

Q8: ท่านรู้สึกที่คนไทยกับคนญี่ปุ่นมีความรู้สึกต่อต้าน หรือรังเกียจกันใหม่ จากเหตุการณ์ในสงครามโลกครั้งที่ 2

ชินยะ อาโออิ: สมัยนั้นยังไม่เข้าใจกัน ปัจจุบันได้มีการแลกเปลี่ยนกันมากทั้งภาษาและวัฒนธรรม เมื่อก่อนคนญี่ปุ่นไม่เข้าใจเมืองไทย และคนไทยก็ไม่เข้าใจญี่ปุ่น ไม่เคยพบกัน ไม่เคยทานอาหารญี่ปุ่น ไม่รู้วัฒนธรรมซึ่งกันและกัน แต่ปัจจุบันนี้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันระหว่างไทยกับญี่ปุ่น จึงไม่มีการต่อต้านและรังเกียจกันแล้ว

Q9: สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้ดำเนินงานส่งเสริมการทำวิจัย การจัดอบรม สัมมนาทางด้านญี่ปุ่นศึกษามาตลอด จากนั้นไปท่านคาดหวังให้สถาบันฯ มีบทบาทอย่างไรบ้าง

ชินยะ อาโออิ: เมื่อเดือนมิถุนายน 2553 ผมได้มีโอกาสไปร่วมงานฉลองครบรอบ 25 ปีการก่อตั้งสถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ รู้สึกประทับใจมาก ที่จุฬาฯ ก็มีสถาบันเอเชียศึกษา แต่การดำเนินงานไม่เหมือนกัน ที่สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีกิจกรรมจัดการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นให้แก่บุคคลภายนอก

ด้วย ผมอยากเห็นสถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษาเป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนระหว่างมหาวิทยาลัยไทยกับมหาวิทยาลัยญี่ปุ่น ทางด้านการวิจัย การศึกษา และเรื่องต่างๆ ไป ซึ่งไม่ใช่แค่แลกเปลี่ยนกับธรรมศาสตร์เท่านั้น แต่เป็นศูนย์กลางประสานงานระหว่างไทยกับญี่ปุ่น ซึ่งยังมีมหาวิทยาลัยของญี่ปุ่นอีกจำนวนมากไม่น้อยที่สนใจจะแลกเปลี่ยนกับประเทศไทยแต่ไม่มีช่องทางการติดต่อ ผมคาดหวังว่าสถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษาจะมีบทบาทในการเป็นศูนย์กลางประสานงานด้านการศึกษาวิจัย การให้ความรู้ด้านภาษาและวัฒนธรรมของญี่ปุ่น รวมถึงด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวกับญี่ปุ่น

บทสรุป

แม้จะเป็นเวลาสั้นๆ ของการสัมภาษณ์ แต่ก็ทำให้เรารู้สึกได้ถึงความเป็นกันเอง ความใจเย็น ขณะเดียวกันก็แฝงไปด้วยความเข้าใจในวิถีของคนไทยของคุณชินยะ อาโออิ ท่านผู้อำนวยการสำนักข่าวสารญี่ปุ่นประจำประเทศไทย การทำกิจกรรมต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการส่งเสริมวัฒนธรรม หรือการสร้างงานวิจัย และการอบรมสัมมนา ล้วนมีจุดหมายสูงสุดเดียวกัน คือเพื่อสร้างสัมพันธภาพอันดีระหว่างประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่น สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ก็ขอพิจารณาตัวที่จะทำหน้าที่เป็นกลไกสำคัญร่วมกับสำนักข่าวสารญี่ปุ่นในการสร้างรอยยิ้มเชื่อมโยงไทย-ญี่ปุ่นต่อไปอย่างเต็มกำลังความสามารถ

